

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Quædam de eleemosyna porrigenda ab insignibus personis; & quædam
de porrigenda à Pauperibus. parag. 7.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

3: Secundus casus est de bonis alienis donatis Cajus V. G. meus amicus suis pecuniis accipit Bullam pro me. Valet ne ea mihi, si eam acceptem?

Respondeo. Valet: nam sic tu virtualiter eleemosynam facis, est enim perinde ac si tibi amicus pecuniam daret, quam tu deinde in eleemosynam dares pro Bulla.

4. Tertius casus est de Religiosis, qui ut dixi c. 3. §. 7. n. 12. possunt frui Privilegiis aliquibus Bullæ. Petrus V. G. Religiosus sumpsit Bullam, largiendo eleemosynam ex pecuniis ipsi donatis ab amico, utetur ne valide Bulla? Dubitatio autem fundatur in eo, quod Religiosus, etiamsi ab amico, posita quacumque Superioris licentia, habeat pecuniam, illa non est ipsius siquidem quidquid Religiosus acquirit, Monasterio acquirit, ergo non potest verificari, quod eleemosynam ex suis bonis impetierit quod requiritur necessario, ut Bulla frui quis possit.

Respondeo, omittendo alias explicationes, Pontificem, quandoquidem in tenore Bullæ illam modo dicto concedit nominatim etiam Religiosis, huic defectui satis, superque supplere.

§. VII.

Quanam eleemosyna porrigenda ab Insignibus Personis?

Et quam porrigenda a Pauperibus?

1. **C**ardinales, Primates, Patriarchæ, Archiepiscopi, Episcopi, Abbates habentes Jurisdictionem Episcopalem, Inquisitores, & Dignitates Ecclesiasticas Cathedralium, Duces, Marchiones, Comites, Commendatores majores, Proreges Capitanei Generales, & alii Officiales Curie Suae Majestatis (qui sint hi Officiales, unde apud Trullench a Domini Vassallorum, dictorumque uxores, suis viris viventibus, debent pro Bulla præstare eleemosynam octo Realium, hoc est, ut supra dixi, tarenorum decem, & granorum decem monetæ Siculæ.

2. Jam dubitabis Primo, circa hos an Vicecomites, Barones, Prætores Urbium, Senatoresque Civitatum, si non sint Domini Vassallorum, ut etiam Fiscalis in Tribunali Inquisitionis, ut item Filii Ducum, similesque si nullo Titulo, vel Dominio gaudent an inquam, hi obligentur tradere octo Reales?

Respondeo, non obligari, quia hos, si Domini Vassallorum non sint, Commissarius, in taxa ab ipso definita octo Realium, non designat; Expressio autem eorum, qui designantur, est manifesta exclusio aliorum. Ita b Mendo, & Gallegus, c Quod si Domini sint Vassallorum, debent omnino octo tradere, quia ita disposuit Commissarius, ut vidimus n. primo.

3. Si Rex aliquis exterius in Regnum, ubi Bulla promulgatur, accederet, ut etiam illi omnes, quos nos Principes in nostro Regno habemus, obligantur ad octo, siquidem satis includuntur à Commissario in illis similibus Dignitatibus Ducis, Marchionis, &c.

Prædicti Ducis, &c. si carent Vassallis.

4. **D**ubitabis secundo. An prædicti Duces, Marchiones, &c. Si Vassallis careant, præstare debeant octo Reales?

Respondeo. Negat Bardi, affirmat Mendo; Verum si diligenter eorum rationes hinc inde ab ipsis allatæ, considerentur, debent convenire in hunc modum. Si ejusmodi V. G. Dux nihil aliud habeat, nisi merum, & inane Ducis nomen, nullamque habeat ex eo Titulo, seu Nomine Dignitatem, vel Privilegium, vel Prærogativam, ut esset V. G. Pater, qui totum Titulum suum suamque Jurisdictionem totam in Vassallos, filio renuntiavit; Certe hic Pater sufficienter dabit duos Reales, quia nec Dignitatem habet, nec Jurisdictionem, nec in actu, nec in habitu supra Vassallos. At, si, quamvis Vassallis, ac Jurisdictione omni quis careat, Titulum tamen Ducis cum aliquibus Ducatus præminentibus habeat, quales sunt plures, quos Titulatos vocamus, & vere sunt hujusmodi, nam coram Prorege caput V. G. cooperiunt, aliisque quibusdam sæcularibus exemptionibus fruuntur, præstare debent octo, quia hi verè, & in omni proprietate sunt Duces, Marchiones, &c. Hujus etiam generis sunt filii horum, si Titulum vere habeant cum prædictis præminentibus (licet proventibus omnibus Pater gaudeat) quia jam dignitatem habent. Ita Gallegus. e Ratio prædictæ distinctionis mihi manifesta apparet, quia, in taxa à Commissario legitime facta, clare, ut duæ Classes distinctæ Personarum, afferuntur; quarum al-

tera continet Duces, Marchiones, & Comites; altera, quæ continet Dominos, habentes Vasallos, & ut patet ex contextu, una non est declaratio alterius. At certe hi, qui solum Titulum sibi reservant, sive habent, vere in Classe Ducum sunt, qui vero nec Tituli præ eminentiis ullis gaudent, nec Vasallos habent, in neutra Classe ex dictis connumerari, nisi æquivoce, possunt.

5. Quando quis simul est Dux, & Marchio, & Comes gaudens multis Titulis, multisque Dominis, non est ab ipso multiplicanda eleemosyna ad multiplicationem Titulorum, quia Commissarius taxando eleemosynam assignavit octo Reales singulis Personis, non singulis Titulis.

6. Quod dixi de his, dic de Episcopis, si enim Episcopatus renuntiarunt, ita ut servaverint sibi Titulum, & Dignitatem Episcopalem (quam certe semper solent sibi reservare) cum sint vere Episcopi, sicuti etiam sunt Episcopi mere Titulares, præstare debent octo Reales; At si renuntiaverunt etiam Dignitati, quod fieri non solet; aliquis illos excusaret ab elargiendis octo, aliquis, inquam, nam ego excusare non possum quia quacumque renuntiatione posita, semper in ipsis residet Character Episcopalis ob quod semper vere sunt, & vocari Episcopi, actusque Consecrationis exercere valide possunt. Nisi loquaris de quibusdam Germaniæ, vel aliorum locorum Episcopis, qui sunt meri Clerici, & sola Jurisdictione Episcopali gaudent. Hi certe, si renuntient, in nihilo remanent Episcopi.

Ducum etiam Uxores, & Vidua ex illis.

7. **D**ubitabis Tertio, de prædictorum Uxoribus viduis. Respondeo. Uxores dum vivunt prædicti Mariti, sequuntur conditionem Virorum, quare perinde ac Viri earum, octo debent, tamen si ipsæ ex se Titulo nullo gaudeant. At vero Vidua eorundem, si nullo proprio Titulo, seu dignitate gaudeant, donent solum tunc duos Reales; si autem ipsæ Titulo ex se gaudent, vel Dominæ sunt Vasallorum, octo omnino debent. Ita clare ostendunt Verba Commissarii eleemosynam taxantis. Faminæ denique quæcumque si non sint, neque fuerunt unquam nuptæ, habent tamen verum Titulum, vel Vasallorum Dominium debent omnino octo, quia tunc

habent qualitatem requisitam à Commissario ad majorem eleemosynam; quam quidem qualitatem respexit Commissarius in quocumque sexu ea inveniatur,

8. Quid si prædictæ Viduæ remaneant usu fructuariæ Ducatus, Marchionatus, &c. Respondeo, pari modo obligari ad octo, quia sic jam actu habent qualitatem, quæ ex vi taxæ, obnoxia est majori huic eleemosynæ.

Privatus promotus ad Titulum Ducatus, &c.

9. **D**ubitabis Quarto. Si quis Privatus accipiat Bullam initio anni, datis duobus Realibus, & deinde in decursu anni evadit forte Dux, vel Marchio, &c. ut item Episcopus, Archiepiscopus, &c. indigetne à puncto novi gradus alia Bulla cum pinguiore eleemosyna, vel saltem supplementum ad octo Reales conferre, ut deinceps Bullæ Privilegiis perfruatur?

Respondeo. Non indigere, puto, quia gratia concessa initio fuit collata pro toto anno. Ergo pro toto anno durat; fuit enim data absolute, & non dependenter à futuro evento. Ita a Bardi dicens, hanc dubitationem à nemine fuisse tractatam: faterur tamen, si Clericus ascendat ad Sacerdotium in illo anno Bullæ à se sumptæ, non posse deinceps uti Privilegio vescendi lacticiis; quo initio anni, quando non erat Sacerdos fruebatur; nec id esse mirum, quia Sacerdoti expresse fit in ipsa Bulla prohibitio vescendi lacticiis; quæ similis expressio non est in Bulla, quam prædictus Privatus, data eleemosyna duorum Realium à Distributore, hoc est à Pontifice, recepit.

Prædictarum Insignium Personarum obligatio quoad eleemosynam pro Secunda Bulla in eodem anno.

10. **D**ubitabis Quinto. Si qua ex dictis Personis Insignibus vellet secundam Bullam accipere in eodem anno (quam secundam utiliter sumi posse, non vero tertiam, dicemus infra,) debet ne octo contribuere?

Respondeo ita prorsus. Quare falsam iudico sententiam Henriquez (quam refert, & merito rejicit b Trullench) putantis sufficere, si præ-

si præbeat duos; falsam, inquam, nam Commissarius sine ulla distinctione prima, vel secunda Bullæ, pro his Personis taxat absolute Reales plures. Vide infra c. 14. ubi ipso initio ponentur verba Pontificis, concedentis hanc iteratam acceptionem Bullæ, nam ibi notabis hæc verba *Servatis tenore, & forma prædictis, quibus eodem anno idem summarium sumpserunt.*

Muli habentes Dominium ejusdem Ducatus, &c.

11. **D**ubitabis 6. quando duo V. G. habent Dominium ejusdem oppidi pro parte, vel pro indiviso, debent ne singuli dare octo Reales? Respondeo ita putare Mendos.

Mendo d. 14. n. 8. Et in App. d. 2. c. 1. & Bard. p. 2. tr. 1. c. 1. §. 5.
At b Bard. docet, satis esse, utrosque dare octo, hoc est, singulos dare quatuor. Lege apud ipsos rationum conflictus, quia res est rara praxis. Et tamen ego eo in sententiam Mendos, quia verba Commissarii taxantis eleemosynam hanc majorem præcipiunt, Ducem, Comitum, seu Dominum Vasallorum debere dare octo; At qui singuli ex his, de quibus loquimur, habentes pro parte, vel pro indiviso Ducatum, Comitatum, Dominium, sunt simpliciter, & absolute Duces, Comites &c. & talium item Titulorum præminentis gaudēt, ergo, &c.

Quid si Senatus Panormitanus V. G. qui constat ex sex Patribus conscriptis, sit aliquo insignitus Titulo, sit V. G. Dux alicujus oppidi, singuli ne ex illis debent octo dare?

Respondeo non debere, puto: quia tunc singuli, quibus conceduntur Bullæ privilegia, non sunt Duces, sed solum simul omnes, ut constent unum corpus morale.

Pauperes.

12. **D**ubitabis Septimo, an Pauperes debeant eleemosynam dare pro Bulla? Respondeo. Debere, certum sit, quidquid in oppositum innuat e Henriq. ex eo quia in Bulla originali monet Pontifex, ne exigatur eleemosyna à paupere. Quidquid, inquam innuat, Tum quia hæc clausula non amplius extat in Bulla, quæ promulgatur; tum quia clare Bulla, tamquam opus necessarium requirit pro consecutione ejus Privilegorum eleemosynam; tum denique quia fortasse

sensus illius clausulæ solum erat, ut non cogentur pauperes accipere Bullam, & consequenter eleemosynam dare, quia Bullæ acceptio debet esse voluntaria.

13. Ex hac certa doctrina emergit affine dubium. Cum enim, qui caret Bulla Cruciatæ, non valeat in Regnis, ubi ea promulgatur, acquirere Indulgentias, quas ipsa Bulla concedit (de qua re infra cap. 14.) dubitatur nunc An, qui propter summam paupertatem eam accipere, nequit, acquirat saltem alias Indulgentias, quæ sunt extra Bullam, quas Commissarius suspendit, durante anno Promulgationis, de qua suspensione infra item dicemus.

Respondeo. Acquirere, docet d Bard. Itam tenet Quintana d vnnas, e citans Ludovicum à Cruce. Non acquirere, docet f Mendos. Ratio affirmantium est, quia præsumitur ex pietate Pontificis, ut non privetur Indulgentiis, qui sine culpa Bullam habere non potest. Ratio Negantis, cui assentior, est, quia Bulla nimis manifeste suspendit pro eo anno omnes alias Indulgentias pro iis, qui Bullam non accipiunt, nec, in tanta expressione mentis Pontificis, videtur, posse prudenter, præsumi contrarium.

d Bard. p. 3. tr. 1. c. 1. §. 6. e Quintana d. in App. ad Panit. tr. 3. dub. 12. n. 3. & 6. f Mendos in app. ad Bull. d. 2. c. 3. nu. 11.

CAPUT IV.

Explicatur posterior pars Clausula quarta superioris postea, hoc est, illud, Anno durante.

Exposcit hic Doctrinæ claritas, & ordo, ut declarem prius, quando nam incipit ejusmodi Annus; deinde quando durat, seu quando finem habet.

§. I.

Quando nam incipit Annus Privilegorum Bulla?

1. **S**ane eum incipere à die Promulgationis Bullæ, certum est. Verum ut id minutius cognoscatur, animadvertenda sunt quatuor.

2. Primo, si quis Bullam sumit post sex menses V. G. à facta promulgatione, hic non poterit frui Privilegiis, nisi ab hora in qua sumit usque ad finem consequentium mensium ejusdem